

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Origines Benedictinae, Siue Illvstrivm Coenobiorvm Ord.
S. Benedicti, Nigrorvm Monachorvm, Per Italiam,
Hispaniam, Galliam, Germaniam, Poloniam, Belgium,
Britanniam, aliasque Prouincias. Exordia Ac ...**

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1614

Capvt XXVII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11261

doueo primo Rege Franciæ circa annum 513. Ut in quibusdam exemplaribus Sigeberti chronographi legitur. Vita eiusdem exstat manuscripta in dicto monasterio, & typis edita in Bibliotheca Floriacensi, Parisijs an. 1605. publicata.

Monasterium S. Dionysij de Nogento Rotrodi.

Est id à Gaufrido Vicecomite Castrodu-
nensi fundatum anno 1. regni Henri-
ci I. Galliæ Regis, bonisque auctum à Rotro-
do nepote, Pertici Comite anno 1190. teste
Choppino lib. 2. monasticorum tit. 7. art. 6.

CAPVT XXVII.

S. GISLENI

*Cænobium, in Hannonia, quod olim Cella
est nuncupatum.*

Gislenopolis Hannoniæ opidum est, palustri
loco, inter Valentianas, & Montes Han-
noniæ situm: cuius muris illustre vetusq;
cænobium includitur, quod à S. Gisleno condi-
tore nomen induit. De quo Fulbertum, Doctorem
clarissimum, S. Auberti Cameracensis. Episcopi
res gestas narrantem audi: Athenis vrbe Gre-
corum nobilissima adolescens quidam inclytis
ortus natalibus, studijsq; literalib. propemo-
dum exercitatus, sed & fidei moribus adorna-
tus, ex inspiratione superni amoris patriam,

*S. Gislenus
in hoc mo-
nasterio
quiescit.
Floruit
An. 651.*

parentesque deserere, cursumque longa peregrinationis meditabatur adsumere, quatenus impensione temporalis exilij mercaretur æternæ portionem hereditatis. Igitur Romam adueniens, oratoria Apostolorum, orationis gratiâ lustrando, aliquantulum temporis expleuit. Qui nocte quadam lassentibus ex itinere artibus, in somnū resolutus diuinæ iussione voce monetur occiduos Galliarum fines expetere, pagumque Hagnou penetrans, congruum suę habitationis locum quærere, vbi constructo oratorio vocationis suę tempus exspectaret, sciensque diuinam providentiam sibi semper adfuturam, laboriosi cursus non paueret iniuriam, donec ad locum perueniret, ibique inueniret, qui sibi peregrinationis portum indulgeret, & rerum adiumenta præstaret. Quâ voce diuinâ beatum portendi Autbertum sequentia indicant. Sed iussione Domini explere desiderans vir Dei Gislenus, sic enim erat nomen illi, regionibus diuersis, insulis & urbibus peragratis, prospero cursu tandem peruenit ad locum, qui tunc temporis Vrsidungus ab incolis dicebatur, ex consuetudine videlicet vrsæ parturientis, nunc vero Cella vocatur. Qui locus distat trigenis ferè millibus ab urbe Cameracensi, in qua ipse ex diuino oraculo sanctum Pontificem supra gregem Christi cura peruigili audierat insudare. At ille, noxijs auulsis arboribus, basilicam in honore beatorum Apostolorum cœpit ædificare, studijs-

disque bonorum excitare. Disseminante ergo diabolo zelum inuidiæ per corda malorum, auditum est aliquos, ut est mos adulantium, sancto Episcopo suasisse, non debuissent pati pseudodoctorem in finibus suis ad inuidiam sui honoris, manere; sanè qui ad seducendas mentes simplicium, urbana sapientium conuenticula vitans, in has solitudines deuenisset. Sed vir Domini aduertens suggestionem inuidia potius, quàm ratione compositam: Non est, inquit, nostrum hominem indiscussum iudicare, neque omni spiritui credere, donec probetur, si ex Deo sit. Mittitur itaque nuntius, qui hominem ad conspectum Pontificis accersire debeat: hoc interim proposito, ne vir Dei ex cõuentu quouis iniuriæ motu contristaretur. Euocatus autem beatus Gislenus, coepit Deo gratias agere, quod se per summum Pontificem superna gratia visitasset. Perueniens itaque ad urbem sancto presentatur Episcopo, quem ille, ut flagrabat caritatis dulcedine, sic affatur: Dic nobis, inquit, frater carissime, cuius ciuitatis es, cuiusve dignitatis. Cui ille respondens: Græcus, inquit, sum natione, Christianus verò dignitate, Athenis ortus, baptisma te renatus, ita Romam adiens per Dei præceptum hanc perueni in patriam, super flumen Hagnam in loco, qui dicitur Vrsidungus, operor manibus, ædificare gestiens Deo oratorium. Desiderabam equidem tuam expectere sanctitatem, petiturus licentiam agendi,

quæ sunt coepta; sed præuenit gratia tua, quæ me accersuit. Intuitus autem almus Episcopus viri sermones, nihilque in eis reprehensionis deprehendens, dilexit eum, sicque per aliquot dies gratia hospitalitatis retentum, & corporalis alimoniam subsidio, & sacro spiritalis vitæ colloquio satiauit. Dehinc benedictionis suæ munere donatum, acceptaque regrediendi licentiâ, eum venerabilis pater hortatur perficere studio, quæ coeperat: sicque peractis, quæ congruerent, oratorium suæ auctoritatis benedictione consecraturum promisit. Qua Episcopi promissione lætus, operi ardentius instabat, animaduertens iam sibi ex rerum euentu illum inuenisse, quem ad ministerium socialis laboris, diuinitus audierat sibi promissum. Expletis verò pro modulo suo, quæ monasticis vsibus congruebant, vir Dei venerandum talibus verbis interpellat Episcopum: Tempus adest pater, quo seruo tua Dominus Pontifex promissæ benedictionis munus exsoluere debeat. Gaudens igitur venerabilis pater bonis viri studijs, accersito secum beato ac venerabili Dei cultore Amando, cum magna circumfusæ plebis exultatione, monasterium prædictum ad laudem Domini, & honorem Apostolorum Petri & Pauli consecrauit. *Hactenus Fulbertus.*

Eadem serè sed breuius Chronographus Cameracensis commemorat: Beatus Gislenus ab Athenis digressus, dum ortis simultatibus apud

B. Aut.

B. Aubertum accusaretur, ille aduertens simulationis causas, non solum non condemnandum æstimauit, sed cum magna ueneratione suscepit, Ecclesiamque, quam idem S. Gislenus construxerat, adsumpto secum B. Amando, in honore Apostolorum consecrauit.

Et infra: Nec procul à monte Castriloco, in loco quem dicunt Cellam, monasterium est monachorum S. Gisleni. Istenimirum uisione angelica admonitus, ab Athenis digressus, cursum suæ peregrinationis in istam partem direxit, illudque monasterium auctoritate sancti quoque Auberti, sed & sancta Vualdetrude, cui tunc temporis familiari dilectione inhæserat, opitulante, fundauit. Qui quantus uel qualis uixerit, liber qui de uita eius inscribitur, plenius exprimit. *Hactenus ille.*

Quomodo autem S. Gerardus Abbas Broniensis, à Gisleberto Lotharingia Duce euocatus, Canonicis hic monachos substituerit, fuse narratur in historia uita eiusdem S. Gerardi, à quodam monacho Broniensi ad Gonterum Abbatem scripta; Gisleberto Lotharingia Duci Christi confessor Gislenus, nocte intempestâ per uisum apparuit, & querelam miscens preces, sic ei locutus est: Noueris me diutiùs ferre nõ posse quotidianas cõtumelias, quibus afficiunt me Vrsidungi Cellenses clerici, In meo enim cœnobio, quod mihi Christus donauit, nulla omnino religio seruetur. Oēs, quæ sua sunt,

*Circa
An. 930.*

*Apud Surin.
To. 5. Oct. 3.*

quarunt, quæ autem Dei sunt, ea nihili pendunt. Sed quia Lotharingia tibi paret, obsecro te, per Christi nomen, ne differas idoneum mihi pastorem inquirere. Quod quidem ut obtinere queas, à me paucis accipe. Est in pago Lomacensi locus, quem Bronium vocant, in quo quidam Gerardus degit, verus Christi seruus, eum mihi assume, & cœnobij mei curam illi demanda: siquidem ad id muneris nemo in hac regione mihi illo magis idoneus videtur. His dictis visio disparuit.

Porro Gislebertus non immemor visionis, eam ad effectum perducere volens, accersit Cameracensem Episcopum Tietdonem, & Raginerum Hainoensem Comitem, iisque quidquid ea visione acceperat, exactè commemorat. Et cum ab eis peteret consilium, illi aiunt se nihil audere consulere aliud, quàm quod diuinitus facere iussus esset. Tum Gislebertus ad eos; Ocyus ergò, inquit, ad virum Dei abire cum virga pastoralis, eumque curam huius Ecclesiæ suscipere compellite. Illi mox accinguntur ad iter, & perueniunt ad locum optatum. Quem secum abducentes non absque incredibili Broniensis Ecclesiæ luctu, celeriter Ursidungum repetunt, & Abbatem eum constituunt. At ille clericorum illic degentium non bonâ vitâ accuratiùs inuestigatâ, consultum exstimauit, ut ab illa Ecclesia excluderentur. In eorum autem locum substituit dignam Deo monachorum sodalitatem. *Hactenus ex vita S. Gerardi Broniensis.*

Beatum porro Gislenum in Gracia monachum ordinis S. Basilij fuisse, testatur Philippus ab Eleemosyna, in vitæ eius historia. Nam vt in Occidente S. Benedictus; sic in Oriente S. Basilii Magnus monachorum pater ac princeps existit, vt qui primus duriores illum veterum monachorum ritum ad meliorem normam, magisq; religioni congruentem, redegit.

ALTIMONTENSE ET SONEGIENSE

Monasteria in Hannonia.

Illustria hæc canobia S. Vincentius, cognomento Madelgarius, Dux nobilissimus, & S. Vualdetrudis Electæ maritus exstruxit. De ijs fuscè Chronographus Cameracensis: Nec præteream, inquit, vicum, quem Altum Montem dicunt, nec immeritò sic nominatum, cum beatus Vincentius, cum multis viris religiosi, qui cum eo fuerant, sua conuersatione reddiderit sublimatum. Porro iste Vincentius Comes egregius, sanctæ Vualdetrudis maritus, iuxta quidem secularem eminentiam, & rebus & genere potentissimus, eruditione tamen & crebris monitionibus beati Auberti Pontificis Cameracensis informatus, secularis militiæ pompam procul abhorruit, Deique obsequijs mancipare se potius æstimauit. Igitur cum de loco suæ con-

Floruit
An. 651.

S. Vincētius
quiescit So-
negijs, & S.
Vualdetru-
dis Monti-
bus Hanno-
nia, in basi-
lica nobili-
um virginū
Canonica-
rum, à se
instituta.

H 5

ueria-

uerfationis expetendo ſolicitus curam gere-
 ret, non defuit diuina pietas, ſancti viri deſi-
 derium completura. Nam quadam nocte
 pluit Dominus niuem, & omnem regionem,
 circum & circa niueo rore reſperſit, excepto
 paullulo loci, quod in ſupradicto vico, in
 modum videlicet crucis, reſpergendum re-
 ſeruauit. Quod vir Dei ſuo deſiderio exli-
 tũ contigiffe altiore conſilio intellexit, di-
 uinoque indicio certior factus, mox eodem
 loco monaſterium ex proprio ſumptu fun-
 dauit. Quod etiam ſuus magiſter Aubertus
 viris ſecum religioſis adhibitis, in honore
 Apoſtolorum Petri & Paulli dedicauit, ibi-
 que vir ſanctus feliciter conuerſatus, lau-
 dabilis vitæ ſanctitatem ducere adſtuduit.
 Ad cuius piam conuerſationem multi viri
 religioſi confluxerant, traditiſque prædijs &
 proprijs rebus cū ſacro viro degentes, ad vi-
 tæ regularis normã ſeſe conſtruxerant. Cum
 autem locus à Regibus & Principibus au-
 gmentari, & frequentia fratrum populõſus
 coepiſſet haberi, vt liberiũs Deo vacaret,
 ad ſecretiorem locum ſeceſſit, quem etiam
 locum paullõ poſteriori dicam. Huius verò
 forma, & exemplo religio monachorum
 poſtea multo tempore adoleuit, ſed per in-
 curſus gentiliũ, imò per crebras ſeditio-
 nes domeſticorum, ſubripiẽte inopiã, or-
 do monachalis ad canonicalem redactus, ſic
 ad tempus Domini Gerardi Epifcopi vſ-
 que me manſit: Quod verò cernens Epifco-
 pus,

*Senegias
 intelligit.*

pus, præcepto Henrici Imperatoris, confilioque Herimanni Comitis, ac voluntate sui fratris Godefridi, fratris videlicet Episcopi, qui ex parte Herimanni Comitis ipsum locum in fisco tenebat, emelioravit, & facto Abbate Fulcuino in pristinum ordinis statum reformavit. Hic autem vir bonæ memoriæ Abbas, cum summo studio & labore nominis sui officium librans, & usum regulæ interius docuit, & locum omnem pro modico temporis, utpote adhuc novitium, pulchris ædificijs, & usui monachorum necessarijs, exterius insigniuit.

* *Et infra.* Repetamus locum, quem relictis quidem in Alto monte fratribus, expetijisse B. Vincentium prædiximus. Hic ab incolis Sungeias nuncupatur, ubi ipse vir Dei à frequentia populari remotus, fratribus sociatus monasterium struxit, ibiq; exactis huius vitæ curriculum, feliciter sepultus, cum filio suo † Landrico, Meldensi Episcopo, in pace quiescit.

Et iterum: Est monasterium in pago Hainou, in villa quæ dicitur Altus Mons, quod S. Vincentius B. Autherti prædicatione de laico monachus factus, & rebus sui iuris, sub monachorum religione construxit, ac sub regia manu per multos annos non mediocriter floruit. Superuenientibus autem causis diuersarum tempestatum, Comitibus in beneficium traditum est, & ad tantum casum paulatim deuolutum, ut monachis quidem egestate coactis, paucorum clericorum cu-

stodiæ

* Lib. 2.
 † S Landri-
 ces Mel-
 densis Epi-
 scopus. S.
 Vincentij fi-
 lius, cuius
 & Demo-
 chares me-
 minit lib. de
 Sacrificio
 Missæ in ta-
 bulæ Episco-
 porum Mel-
 densiū. Er-
 rât itaq; qui
 eum nocte-
 rem Episco-
 pum nuncu-
 pant.
 Lib. 3.

stodiæ mandaretur. Procedente verò tempore contigit Arnulfo patri Domini Gerardi I. Episcopi Cameracensis à Comite Herimanno in beneficio compensari. hic audito de antiquitate & summa veneratione loci, sicuti vir sanctus, ad pristinum gradum voluit reformare, sed subripientibus causis bellorum non potuit. Post cuius excessum is Arnulfo filio hereditariè cessit. Huius nimirum meliorare volentis desiderium diuina clementia secundauit. Ipso enim tempore frater suus Gerardus ad Pontificium subleuatur, cuius tam consilio quàm auxilio pulsus quidem Canonicis, Domno Abbate Richardo monachorum religio reuocatur Qui Richardus postea Fulcuinum Abbatem sibi substituere æstimauit. Hunc ergò Dominus Gerardus Episcopus, vnaque Abbas Richardus Imperatori præsentarunt Abbatia donandum. Subrogatus itaque Fulcuinus, multo labore monasterium, quod desertum inuenerat, Domino Episcopo adiuuante, tam claustro & ceteris ædificijs, quàm regulari fratrum seruitute munuit. Quod ita innouatum Kalendis Maij in honore SS. Apostolorum Petri & Pauli, vt ante fuerat, Dominus Episcopus consecrauit. *Haëtenus ex Chronographo Cameracensi.*

Porro Altimontense cænobium, vulgò, Haulmont, milliari vno à Melbodio Hannonia opido distans, hodieq; monachi Benedictini possident, Sonegia autem, vulgò Soigny, paullatim in opidum

pidum muris cinctum (vt & alia Belgij cœnobia plurima) excreuerunt; eoq; in loco B. Bruno Archiepiscopus Coloniensis & Dux Lotharingia, in signe Canonorum secularium collegium ordinauit, & basilicâ claustroque reparatis, constitutiones iuxta regulam S. Augustini eis præscripsit; vt in manuscriptis Hannonia Chronis Iacobus Guisianus commemorat. An. 965.

LAUBIENSE

Monasterium, ad Sabim fl. secundo milliari à Binchio Hannonia opido, in ditioe quidem Leodicensi, sed in diœcesi Cameracensi situm.

Est locus intra terminos pagi, quem veteres à loco, vbi superstitiosa gentilitas Marti sacrauerat, fanum Martinense dixerunt, iuniores à nomine profluentis fluuij Hainou vocauerunt, in pago Sambrino, vbi Sâmbra fluens blandâ & amœnâ ripâ decurrit; quem hinc inde prominentibus collibus planities quædam, & nemorum opacitas, & oportunitas loci gratissimum reddit. In quo loco riuiulus delabitur in Sambram, quem Laubacum vocant, eundemque putant nomen loco dedisse. Licet sint aliqui, qui dictum putent, quòd pro oportunitate capiendarum ferarum (vndique enim saltu cingitur, vinctæque erant Liptinæ, regium olim Ad Liptina
seu Liptinas
pala-

pala-

*Synodum
celebrauit. S.
Bonifacius
Archiepi-
scopus Mo-
guntinus,
presente
Carloman-
no. Hodie
Pagus est,
Lestines,
milliari
uno à Bin-
chio Han-
nonia opi-
do situs.*

palatium) Rex pergens venatum ibi sibi fieri iusserat obumbraculum, ad temperandum solis æstum, quod Lobiam vocant. Inde putant locum dictum nomine permanente, riuumque à loco, non locum à riualo nomen traxisse, quod videtur magis verisimile esse. Teutones hoc astipulare videntur: nam locus ille eorum lingua *Lobach* dicitur. Et *Lo* quidem vocant obumbrationem nemorum, *Bach* autem, riuum; quæ duo si componantur, faciunt obumbraculi riuum. Erat autem locus parandis insidijs, & latrocinantibus aptus. Nam sicut dictum est, cinctus est siluis, & exasperatus scopulis; vnde & perpetrato scelere non inueniebatur hostis. Tali ergo oportunitate captatâ Morosus quidam, vir huius artis & operis, tali in loco latrocinijs insitebat, tempore quo à Clodoueo septimus Lotharius agebat in sceptris. Qui cum minimis sceleribus non vsquequaque contentus, grandiora quæque moliretur & ageret, tandem miserante Domino, per sanctum Autbertum Cameracensem Episcopum (nam parœcia est ipsius Ecclesiæ terminus, licet huc vsque & Leodiensis protenditur) de Moroso in Landelinum conuersus, secundus de Saulo factus est Paullus, & finem vitijs dedit, & locum sacris studijs immutauit, vt quem commaculauerat vitijs, virtutibus dedicaret, vt vbi superabundarat peccatum, superabundaret gratia, vt ait Apostolus. In quo loco Ecclesiam sibi pro tēpore

constituens, deslebat quibus antea delectabatur, manu & labore victum quærens, lasciuamq; carnis ieiunijs, & vigilijs domans, & exercebatur summo mentis conamine in his, quæ sunt Dei, vt omnes mirarentur videntes cõmutationem dextræ excelsi. Talibus igitur exercitijs, pluribus ad id studij confluētibus speculum factus est. Sicque Lobienfis cœnobij fundator existit primus. Sed præordinatio, de qua proposuimus, Dei, qui non omnia iudicia sua manifestat (*iudicia enim tua, ait Psalmus, abyssus multa*) voluit beatum Landelinum Lobijs demigrare, vt alteri quãdoque subsecuturo locus vacaret, ne vrique super alterius fundamentum ædificia strueret, & detrimentum pateretur, & ne merita tanta duorum vnus loci angustiâ arctarentur. Horum fortè præscijs beatus Landelinus, Lobijs demigrans, Crispinium petijt. Nec defuerunt adiutores & cooperatores, in supradicti loci augmentatione, quamplures, licet nomina eorum exciderunt, temporibus Lotharij filij Clodouei, qui regnavit annis VIII. sed & fratrum eius Hilderici Secundi Regis Aufrasiarum, & Theoderici, quem Pipinus debellauit, sub seque regnum finire permisit, post annum regni ipsius Theoderici decimum octauum, Clodouei quoque filij Theoderici, qui regnavit annis duobus, sed & fratris eius Hildeberti, cognomento Iusti, qui omnes regnauerunt sub præfato Principe, regni tum eis nomine

perma-

S. Landelinus Lobienfis cœnobij fundat. Eius vita existat apud Surium.

*S. Vrsmarum
Laubiense
cenobium
regendum
suscepit B.
Landelino
Crispini
profecto.*

*Id est par-
ticulis
phrasi
Gallica.*

permanente. Quo in tempore, secundum quod in Actis Apostolorum legitur, in Asiam volentes ire discipuli prohibiti sunt à Spiritu Domini, quoniam seruabatur Ioanni; B. Vrsmarus virtutum exercitijs clarus, cui Lobias Apostolatus locum delegauerat Dominus, à Pipino iam dicto Principe euocatus, idem monasterium regendum suscepit per Hidulphi interuentum, qui erat vnus de proceribus regni maioribus. Cuius indicia mentorum fuerunt, puer ille & panis matri in vremate præmonstratus, & scansio illa beata scalæ à terra cælotenus; quæ omnia quantum beato virò congruunt, ex actibus eius cognoscimus.

Et paullo infra: Quare autem Vrsmarum Episcopum fuisse dicimus sæpe à nobis questum est. Nam textus descriptionis vitæ eius Episcopum eum fuisse docet, locum autem vel tempus ordinationis ipsius, vel à quibus ordinatus sit, omnino silet. Sed in chartis sub eius tempore factis, ac per antiquis membranarum peciolis, quæ continentur in Ecclesia nostra, inscriptum eum inuenimus sub nomine Episcopi & Pontificis. Varia de hoc est seniorum nostrorum relatio, dicentibus quibusdam, quod prædicandi gratia, ut competebat tunc rudimentis nouellæ fidei, ad cõpescendos superfluos ritus gentis barbæræ, Episcopus fuerit ordinatus; quod factum quoque de sancto Amando legimus. Quibusdam hanc dignitatem tribuentibus, rationemque

tuen-

tuentibus, quòd videlicet locus regius, regiâ
munificentia constructus, regio palatio con-
tiguus, scilicet Liptinis, nulli cõmitteretur,
nisi prius ordinatus esset Episcopus. Quam
dignitatem in plerisque successorum eius du-
rasse in subsequens dicemus. Quid ho-
rum verius sit, lectorum arbitrio committi-
mus. Igitur in exordio regiminis sui, Eccle-
siam, quæ ante id temporis erat inconsecra-
ta, consecrauit, dedicans illam Domino in
honore Principis Apostolorum Petri, sum-
mique Doctoris gentium Pauli, & omnium
Apostolorum Christi, cumulus templum
donis, & altare multiplicibus Sanctorum
patrocinijs. Facta est hæc dedicatio anno qui
est sexcentus nonagesimus septimus Do-
minicæ incarnationis, VII. Kalendas Septē-
bris, Domino in perpetuum regnante, Papi-
no Francis principante. Quam Ecclesiam ne-
quaquam passus pollui cadaveribus mortuo-
rum, fecit aliam in honore sanctæ Mariæ, in
montis vertice cui subiacet prædictum mo-
nasterium, vbi cõmitem constituit esse
fidelium, & ad quam conflueret populus.
Nam illicitus, vt nunc quoque, nisi certo tem-
pore, apud aliam erat feminarum accessus.
Monasterium quoque in Alna ipse constru-
xit, & Lobijs subiecit. Monasterium quoque
Vuaslare dictum, versus Theoraciæ saltum,
in finibus Faniæ ædificauit, cui & Dodonem
præfecit, virum admodum sanctum, vtpote
à se instructum, qui paullisper inibi moratus

I

ere-

Præter S.
Vrsmarum
Episcopi &
Abbatem
Lambienfes
fuere SS.
Erminus,
Vulgisus:
& Theo-
dulphus
quorum
corpora
Binchij
quiescunt.
An. 697.
Huius loci
collegium
Canonicorum,
nunc
residet Bin-
chij in Hæ-
nonia, an.
1408. Lan-
bys ed trās-
latum.
Alna est
hodie cœ-
nobium
Ord. Cister-
ciensis, ad
Sabim fl.
milliari
uno à Lan-
bys situm.

eremum concupiuit exstructaque in eodem
 Fanix saltu cellulâ, cum permisso pij Patria
 & licentia, vita vixit theorica, vbi postes
 multis virtutibus clarus migravit ad Domi-
 num. Corpus autem eius translatum est ad
 monasterium Vuaslare, vbi nunc requiescit
 debita veneratione. Sanctus autem Vrsma-
 rus, vt erat semper lucrandis animabus inten-
 tus, prædicandi gratia se Flandriæ intulit,
 versus Menapum fines, qui ritu gentis adhuc
 detinebantur vanis superstitionibus. Cuius
 doctrinâ ad fidem Christi conuersi, non mi-
 nimæ partis prædiorum suorum illum facie-
 bant heredem, & eam quæ est in Lobijs, Ec-
 clesiam Christi. Beatus igitur Vrsmarus, vir-
 tutum omnium commercijs plenus officio
 sibi credito fideliter administrato, soluitur
 carnis ergastulo, & cælesti introfertur para-
 diso, vbi nunc & semper nostri petimus me-
 mor feliciter fruatur Deo. Obijt autem anno
 septingentesimo decimo tertio Dominicæ
 incarnationis, & nobis in perpetuum Domi-
 no Deo regnante, & Pipino agente in sce-
 ptris. Qui antequam decederet, fractus lon-
 gâ molestiâ, se viuo sanctum Erminum suc-
 cessorem sibi substituerat. Ita Fulcius Abbas
 Laubiensis in manuscripto Chronico Laubiensi qui
 obijt anno 990. Similia, itemque alia quædam de
 monasterio SS. Vrsmari & Ermini scitu dignis-
 sima, Chronographus Cameracensis fideliter nar-
 rat: Transeundem est (inquit) ad Laubiense
 cœnobium, quod sacris initijs sancti Lande-
 lini,

An. 713.

Lib. 2.

lini, ad tanti honoris, qui nunc est, paullatim peruenit titulum. Hunc nimirū Landelinum, in primæua quidē ætate à beato Autberto Pōtifice litteris & moribus sacris imbutū, postea verò fallēte diabolo, pij magistri profugum, spreto clericatu, manū prædatoriæ in libro vitæ ipsius legimus sociatum. Hunc, inquam, post quā magister benignissimus diuturna lamentatione & iugi prece ab errore reuocatū, quasi pater filium suscepisset, ac sauciū dulci correctione, & beneuola cōsolatione recreasset, in prælibato loco tunc tēporis solitario secedere monuit, vt disciplinatiū videlicet errata corrigeret, & emendatius viueret. Peracto itaq; habitationis ædificio, & in ueneratione Apostolorū Petri & Paulli cōsecrato, paucis siquidem uiris nitidæ vitæ secum receptis, monitiones & mandata magistri, æquā lance moris & operis adimpleuit, & de die in diē proficens, ad vitę sanctissimæ culmē transcendit. Vbi verò locus uiri sancti pia cōuersione florere cœpisset, & ex munificentijs Regum, siue potentium quorumlibet, quantò rebus exterius, tantò etiam numero monachorum interiū abundaret: mox inde remotus, siquidem vt Deo strictiū manciparetur, secretiorem locum, quē paullò post dicemus, expetere existimauit. Secessurus autem eo loci præfecit beatum uirum Dei Vrsmarum, pijs moribus præditum, in functoria tantum prædicatione sacratum Episcopum. Hic etiam uir de villa Fleon, quæ infra fil-

*Sonegias
intelligit.
De quibus
vide supra
Cap. 9.*

uam Terasciam sita est, oriundus, formam innocentis vitæ fratribus exhibuit, diesque suos in bonis operibus egit. Hoc igitur doctore, & dein beato Ermino succedente, de quorum monasterio subsequenter narrabimus, effloruit locus, & ad Dei gloriam ut usque in præsens apparet, mos plenè adoleuit Ecclesiasticus.

*Monasteriū
S. Vrsuari
& Ermini
est hodie
Canonico-
rum colle-
gium Bin-
chij residēs.*

Horum itaque beatorum Dei Confessorum dormitionis habitaculum subiungamus. Erat namque Ecclesia parochialis, subiacens prælibato coenobio, quæ iuxta scilicet in vertice montis sita est, ubi ipsi monachi, sed & omnes collimitanei circum & circa degentes, tumulandi ferebantur. Ad hanc etiam beatissimi viri Vrsmarus atque Erminus, cum defuncti sunt, portantur humandi, quorum meritis declarandis, diuina pietas multa miracula dignata est operari. Sed quia suprâ de sancto Vrsmaro parum tetigimus, non incongruum, si de sancto quoque Ermino aliquid explicemus. Hic nimirum vir vitæ laudabilis, & non parum prædiatus, de pago Laudunensi oriundus exstitit, & de die in diem in bonis operibus proficiens, omnium virtutum clarebat commercijs. Quem, quia odor bonæ opinionis illius longè lateque increbuit, beatus Vrsmarus suprâdictum monasterium regens, sæpius accersuit, diemque suæ vocationis imminere intelligens, ipsum rectorem monasterij, officijque sui post se supparem, & ministrum Pontificemque delegit.

legit. In functione igitur vicaria subrogatus, totum se in diuinis cultibus propensius mancipauit, sui que magisterij forma instructus, de creditis omnibus curam sollicitè gessit. Illud etiam prædium suum Ercli in vsibus fratrum expendit. Postquam verò ambo ad remunerationem vocati, primò quidem beatus Vrsmarus, dein vir Dei Erminus, in iam dicta parochiali Ecclesia tumulati fuissent, tot & tantis munificentijs locus ille donatur, vt modernis temporibus monasterio facto Canonici mitterentur. *Hactenus Chronographus Cameracensis.*

Porro monasterium SS. Vrsuari & Ermini est hodie collegium Canoniorum, quod olim in basilica parœciali, Laubiensi monasterio in montis vertice ad sita, nunc Binchiensi in opido sedem habet. Exstat autem hodieq; vetus ista parœcialis basilica, monti imposita, in qua coràm aliquando sacras horum & aliorum Duorum tumulos venerati sumus. In eaq; etiamnum, aut in cœmiterio ad sito Abbates, monachi & incole omnes Laubienses terra mandantur: adeò vt hactenus mort alium nemo Laubiensi in monasterio sit conditus.

Binchiense
Canonio-
rum colle-
gium.

Ceterum bellis in agro Leodicensi seuentibus, anno Christi millesimo quadringentesimo octauo postridie Kal. Iulij, Canoniorum S. Vrsuari collegium Laubijs Binchium, quod vicinum est Hannoniæ opidum, sese transtulit. Quo

An. 1408.

factum est, vt Guilielmus Bauarus, Hannoni^{us} Comes, instanter peteret, vt sedem ibi fixam ac perpetuam vellent figere. Quod & fecerunt, Martino V. Papa consentiente & approbante. eodem ipso tempore ex Laubiensi Canonico-
 basilica, sanctorum Vrsuari, Ermini, Theodulphi, Vulgisi, Amoluini, Abelis, Episcoporum & Abbatum Laubiensium, Hildulphi Ducis, & Amelbergæ viduæ corpora Binchium sunt translata, quæ diuersis octo feretris argenteis inclusa decenti cum veneratione nõ semel coràm spectauimus. De his manuscriptum Fulcuini Chronicon Laubiense, & Molani Natales Sanctorum Belgij consule.

CRISPINIUM,

Inter Valentianas & Gislenopolim, Hannoniæ opida.

BEatus Landelinus ex prædone ad Christum à S. Auberto Cameracensi Episcopo conuersus cum Laubiense cœnobium à se constructum, beato Vrsuario regendum commisisset, vt paullo ante diximus, ad locum siluis horridum, quem Crispinium nuncupant, sese subduxit, ibique alterum extruxit monasterium. De quo sic breuiter Chronographus Cameracensis: In vico Crispinio est monasterium Canonico-
 rum, vbi sanctus vir Dei Landelinus, pro frequentia fratrum, relicto Laubiensi cœnobio, commendato viro Dei Vrsuario regimine, suisque ritè ordinatis rebus, secessit, vitæque

S. Landelinus
 quiescit
 Crispinij.

nitidioris perfectione exactâ migravit ad Christum, atque in pace sepultus multis virtutibus coruscavit.

Ex quibus verbis patet olim Canonorum regulariter viuentium hoc in loco fuisse conuentū.

DE Crispinij origine ac nomine Philippus ab Eleemosyna, Abbas cœnobij Bona Spei, * in historia vitæ S. Landelini, ista scitu in primis digna commemorat:

Landelinus comitibus Adeleno & Domitiano supra fluuium Hon veniens, illic voluit residere, vbi silua, quæ Amblifis dicta est, eidem fluuiio videtur adiacere. Quem locum ei commendabilem non fertilis camporum planities, non vinearum florida fecit pulchritudo, sed siluarum profunda opacitas, & horrore dedita solitudo.

Et infra: Verum ad vsus fratrum etsi gauisus est aquam fluuij non deesse, tamen loco illi nouit & doluit fontem viuidum non adesse: sciens quia etsi aqua fluminis necessitati succurrere non negatur, tamen

Gratius ex ipso fonte bibuntur aquæ, sicut ab Ethnicis prædicatur. Currens igitur ad solitum orationis præsidium, & humili fiducia præmunitus, intellecto quod à Deo esset adfectus eius deuotionis exauditus, solo ictubaculi terræ superficiem interrupit, & redignâ miraculo, viuus subito fons erupit. Cuius aquas perspicuas vir sanctus considerans ab imo abundantius edullire, crispantem superficiem vndis tremulis sca-

* Extat in
S. Crispinij, & in
nostra bibliotheca.

turire, ipsum lapsum riuuli grato susurro murmurare, tantâ sui gratia ad mirandum quoslibet inuitare, alludens speciei, quam crispam & tremulam hilaris adnotauit, ipsum in quo resederat locum, statim Crispinium nominauit.

Crispinium à fonte Crispanti aqua distum.

De sanctis Adeleno & Domitiano, qui cum B. Landelino magistro suo Crispini quiescunt, Molanus in Natalibus Sanctorum Belgij.

STABVLETVM

Vulgò Stauelo, & MALMVNDARIVM, vulgò Mamedy, in Arduenna.

An. 651.

ANno sexcentesimo quinquagesimo primo Rex Sigebertus de posteritate prolis desperans, duodecim monasteria hinc inde construxit Deo. In quibus Stabulaus & Malmundarium eminebant, cooperante sibi in his Maiore domus Grimoaldo, & Traiectensium Episcopo Remaclo. Qui Remaculus non multò post pertæsus secularium tumultuum, in ipso Stabulaus monachicæ vitæ adsumsit habitum. *Ita Sigebertus monachus Gemblacensis in Chronico.*

Tom. 7.

Fuit autem Sigebertus iste Rex Gallia & Austrasia, cuius vitæ historia exstat apud Suerium.

Porrò tam Grimoaldo Maiori domus regia quem nostrates Historiographi secundum Brabantia

bantia Ducem nominant) quàm Sigeberto Re-
 gi attribuendam huius cœnobij foundationem,
 testis est ipse Rex Sigebertus, in diplomate, anno
 regni decimo quarto à se dato, quod recitat Not-
 gerus Leodicensis Episcopus, S. Remacli res gestas *Apud Su-*
 describens: Sancta ac venerabilia monasteria, *rium To. 5.*
 Stabulaus, siue Malmundarium cognomina-
 ta, ubi vir venerabilis Remaclus Episcopus
 & Abbas, Christo auspice præesse videtur,
 quæ vir illustris Grimoaldus Maior domus, in
 honore sancti Petri ac sancti Paulli vel sancti
 Martini, seu ceterorum Sanctorum suo opere
 in vasta eremo Ardennensi construxit, quem-
 admodum nos loca ipsa, ad ipsa monasteria
 ædificanda pro nostra præceptione, ex fore-
 ste nostra concessimus; quæ licet gratia Chri-
 sti sint ditata, mundanam tamen substantiam
 cernuntur parumper habere. Ideo diuina in-
 spiratione commoniti, decreuimus aliquan-
 tulum de fisco nostro ad ipsa monasteria re-
 spicere & consolari: & cetera, quæ in eodem
 scripto (auctor vocat præceptum) sequuntur.

Porro Stabulense hoc cœnobium ad Amble-
 uam fluuiolum in profunda valle situm, distat
 tertio ferè milliari à Spadanis fontibus acidis,
 tota pœnè Europa nominatissimis. Abbas verò
 Stabulensis inter Romani Imperij proceres re-
 censetur. Fuit hæc dignitas multo tempore in
 familia Comitum à Manderscheit: ex qua pro-
 gnatus Guilielmus Abbas Stabulensis & Prumi-

ensis (quod vetus atque opulentum itidem Benedictinorum in eadem Arduenna versus Treueros est cœnobium, Reginonis eius loci Abbatis & Chronographi nomine illustre) arcem insignem ad ipsum montem è regione cœnobij huius construxit, vt habet eius epitaphium, quod in templi medio legitur. Obijt is anno millesimo quingentesimo quadragesimo sexto. In hac arce Acta publica, codices manuscripti, & sacra suppellex pretiosior adseruatur. In eadem moneta officina visitur (eius enim cudenda ius habent) & ipsi ibidem Abbates olim, vt plurimum, commorari solent. Hodie Serenissimus Erneltus Bavarus, Elector & Archiepiscopus Colonienfis, itemq; Leodicenfis Episcopus, cœnobij huius præfecturam, titulo Administratoris, obtinet.

Porro etsi in quibusdam manuscriptis Chronici Sigebertini exemplaribus, & in Actis S. Landelini à Surio editis, (ab incerto tamen auctore conscriptis) quatuor monasteriorum, Laubiensis videlicet, Aluensis, Vuaslariensis & Crispiniensis fundatio B. Landelino attribuat; Fulcuinus tamen Abbas Laubien. cui hac in parte credendum existimamus, in MS. Chronico suo Laubiensi, disertè adfirmat non nisi Lobienfe & Crispiniense monasteria ab ipso esse fundata; Aluense autem & Vuaslariense à S. Vrsmaro esse instituta.

*Toms. 3:
Iunij 15.*

*Quot monasteria
à S. Landelino sine
fundata.*

CAP.